

דרך הדי"ק

מתורתו של האדמו"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

פרשת שמות | גיליון 10 | כ' בטבת תשפ"ג

סעודה ראשונה

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם" והאדם צריך להיות כמו הארץ לקבל באהבה ושמחה כל דבר מהקב"ה

אנחנו רואים כתוב בפרשת השבוע "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם" צריך לשאול, אם בני ישראל פרו וישרצו אז פשוט שהארץ מילאה אותם, אם בני ישראל בכמות גדולה כל כך ובכל מקום אז פשוט שהארץ מילאה אותם, וידוע שאין מילים מיותרות בתורה אז מה הפירוש וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם?"

אלא אפשר לפרש ולומר כך, חז"ל אומרים לנו למה הארץ נקראה ארץ? כי מתי שהאלוקים ברא את העולם כל דבר היה לו תלונות, לים היה תלונות למה הוא למטה והשמיים למעלה, כל דבר רצה לשפר את העמדות שלו. רק אחת קיבלה על עצמה את הדין והייתה שמחה מאוד, והיא האדמה. האדמה הייתה שמחה כי אם זה מה שהשם רוצה שאני אהיה, אני שמחה בזה. דורכים עלי, הולכים עלי זו השמחה הגדולה ביותר, כי כך האלוקים רוצה ואני מקבלת את זה.

וזה יסוד גדול שהאדם מקבל באהבה כל מה שהקב"ה עושה. וכך אפשר לפרש "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם" עם ישראל במצרים לא באו באף תלונה להשם, קיבלו הכל באהבה גדולה ובשמחה. "וַתַּעַל שְׁמֵיךָ אֵל הָאֱלֹהִים" (שמות ב, כג) הם התפללו אבל לא התלוננו. "וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם" כמו הארץ שקיבלה עליה את הדין בלי אף תלונה לאלוקים, הארציות מילאה את בני ישראל ונכנס בהם כוח גדול לקבל את רצון השם.

"וַיִּגְדַל מֹשֶׁה וַיָּצֵא אֶל אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסִבְלֹתָם"

אדם שיש לו את מידת הסבלנות יכול לנצח ולהכניע את יצר הרע וכל דבר קשה.

אחד הדברים שכל יהודי צריך לעבוד על עצמו בדור הזה, זו מידת הסבלנות. מה שהשכל לא יעשה הזמן יעשה, הסבלנות זה אחד הדברים החשובים בדור הזה, אם אדם לא יעבוד על הסבלנות חיינו אינם חיים. וכך אנו רואים בפרשת השבוע אצל משה רבנו "וַיִּגְדַל מֹשֶׁה וַיָּצֵא אֶל אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסִבְלֹתָם" אמרו רבותינו הקדושים אל תקרי בסב"ל ותם אלא בסבלנותם, שבנ"ו היו סבלנים מאוד בכל עניין השעבוד שהיה בארץ מצרים. כל הדברים הקשים שפרעה עשה להם, עינה אותם, ציער אותם והעביד אותם בצורה הקשה והשפלה ביותר הם התנהגו בסבלנות ולא התנהגו בפזיזות, הם תפסו את עצמם

בסבלנות גדולה. והקב"ה ראה איך קיבלו את הכל בסבלנות גדולה וריחם עליהם.

הגמרא מספרת (עירובין נד:) על רבי פרידא שהיה לו תלמיד שהיה קשה הבנה ולא היה מבין מה שלומדים איתו עד שלימדו אותו ארבע מאות פעמים. יום אחד רבי פרידא היה צריך ללכת לאיזה מקום, התחיל ללמוד איתו ארבע מאות הפעמים שלומדים מידי יום ולא הבין אותו תלמיד. שאל אותו רבי פרידא מה שונה היום, אמר לו אותו תלמיד, הרב צריך לצאת ופחדתי שהרב ילך ולא התרכזתי בלימוד. אמר לו רבי פרידא תתרכז ואני אלמד אותך שוב ארבע מאות פעמים, יצאה בת קול משמיים ואמרה לו מה אתה מעדיף שיוסיפו לך עוד ארבע מאות שנה או שאתה וכל דורך תזכו לעולם הבא, אמר רבי פרידא שהוא וכל דורו יזכו לעולם הבא, אמרה בת קול גם אתה וכל דורך תזכו לעולם הבא וגם תאריך ימים.

רואים פה יסוד גדול, בדור של רבי פרידא וודאי היו אנשים שהתנהגו לא טוב ועשו דברים לא טובים, אבל עם כוח הסבלנות של רבי פרידא זיכה את כל האנשים שהיו בדורו גם אלו שמתנהגים לא טוב. אדם שיש בו כוח של סבלנות יש בו כוח גדול ביותר להכניע ולנצח את יצר הרע וכל דבר קשה, אין דבר שעומד בפני כוח של הסבלנות.

וכך הגמרא אומרת (עירובין יג:) שבית שמאי ובית הלל נחלקו שלוש שנים האם הלכה כבית הלל או כבית שמאי, עד שלבסוף יצאה בת קול ואמרה אלו ואלו דברי אלהים חיים הן והלכה כב"ה. מפני שנוחין ועלובין היו. ולא עוד אלא שמקדימין דברי ב"ש לדבריהן. היו מקפידים לא לפסוק הלכה עד שהיו שומעים את סברת בית שמאי. אדם שמתווכח עם מישהו אין לו סבלנות לשמוע אותו, אבל בית הלל שמעו את סברת בית שמאי לפני שאמרו את סברתם. אדם צריך לחזק את עצמו בדור הזה בכל כוחו בסבלנות, עם כוח הסבלנות אדם מנצח ויכול לעלות ולהתעלות לכל הדברים הקדושים.

נפש הדי"ק

התורה הקדושה הזהירה אותנו, להיזהר מה שומעים, אפילו שלא תקבל מה ששמעת וזה לשון הרע, אסור גם לשמוע, כי הש"מיעה, אתה חושב שלא קיבלת את זה, אבל זה נכנס בתוכך וזה חלק ממך. לכן התורה הקדושה אומרת, אסור להסתכל בדברים לא טובים, למה? כי אפילו שזה חלף, עבר, רק ראית, זה נשאר חלק מתוכך, וגם אם אתה לא יכול לטעום את זה הרגע ושכחת, אתה חושב, זה עדיין חקוק בנשמה שלך. לכן אסור לאדם אפילו להריח ריח של דברים לא טובים, למה? משום שהריח הזה מש"פיע על הנפש של האדם. אפילו אם הוא לא זוכר, הוא רק הריח והמשיך וזה חלף עבר - זה נשאר חקוק בנפש של האדם, ומתי שזה צף ועולה, גם אם הוא לא יודע מה צף ומה עולה, אבל צפים אצלו חרדות, צפים אצלו מחשבות לא טובות, צפים אצלו דברים לא טובים, צפים אצלו דברים שגורמים לאדם הרס גדול וחיים קשים וחיים לא נוחים וחיים של מרוצים צפים אצל האדם.

"מי אֲנִי כִּי אֶלֶךְ אֶל פְּרַעֲה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם"
אדם שרוצה לקרב אנשים צריך להתנהג בענווה ופשטות

אנחנו מוצאים מתי שהקב"ה מבקש ממשה רבנו ללכת ולגאול את עם ישראל, משה רבנו אומר לקב"ה "מי אֲנִי כִּי אֶלֶךְ אֶל פְּרַעֲה וְכִי אוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם" ריבונו של עולם יש פה בעיה גדולה, אתה מבקש ממני הקב"ה שני דברים, אחד לדבר עם פרעה ודבר שני להוציא את בני ישראל ממצרים וזה שני עניינים שונים, לדבר עם פרעה צריך לדבר במחלוקת ולריב איתו. כדי להוציא את בני ישראל ממצרים מהמקום הנמוך שהם נמצאים, צריך לדבר בלשון רכה שזו לשון שמקרבת אנשים וזה שני הפכים שונים, אדם שרוב עם אנשים לא יכול לקרב אנשים ואדם שמקרב אנשים לא יכול לריב עם אנשים.

משה רבנו היה צריך הבטחה מיוחדת וכוח מיוחד מהקב"ה מצד אחד גם לעשות מחלוקת ולריב עם פרעה וגם להתנהג בענווה ובפשטות להוציא את בני ישראל ממצרים, משום שלהוציא אנשים ממקום נמוך צריך לרדת אליהם וזה אפשר רק על ידי ענווה ופשטות בכדי לגאול את בני ישראל. ועד שמשה רבנו לא קיבל הבטחה מהקב"ה שיתן לו את שתי הכוחות האלה לשני ההפכים, משה רבנו לא יכל ללכת לגאול את בני ישראל.

ופה צריך לדעת יסוד גדול, אדם שרוצה לקרב אנשים צריך להתנהג בפשטות ובענווה, אדם שנלחם עם האנשים לא יכול לקרב אנשים.

"וַיַּעַן מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר וְהֵן לֹא יֵאֱמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי"
שלושת הסימנים שנתן הקב"ה למשה כנגד דרכי התשובה של האדם

בפרשת השבוע אנו רואים מתי שהקב"ה אומר למשה רבנו ללכת לגאול את בני ישראל, משה רבנו אומר לקב"ה אולי עם ישראל לא יאמינו לי, ואם הם לא יאמינו לי מה אני אעשה. אומר הקב"ה למשה רבנו ג' סימנים לעשות ובזכות הג' סימנים האלה בני ישראל יאמינו. שואל הקב"ה את משה רבנו מה יש ביד שלו, עונה משה רבנו לקב"ה יש לי ביד את המטה. אומר הקב"ה למשה "הַשְּׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיִּשְׁלַח כֹּהֵן אֲרָצָה וַיְהִי לְנֹחַשׁ" תזרוק את המטה על הרצפה ואז נהפך המטה

לנחש, אומר הקב"ה למשה לגעת לו בזנב ואז מנחש זה חוזר להיות מטה.

אומר משה רבנו לקב"ה ואם גם בזה לא יאמינו לי, מה אעשה? אומר הקב"ה "הֲבֵינִי נָא יָדְךָ בְּחִיקֶךָ וַיָּבֵא יָדוֹ בְּחִיקוֹ וַיּוֹצֵאֵה וְהִנֵּה יָדוֹ מְצַרְעַת כְּשֵׁלֶג" תשים את כף היד שלך בחיקך ואז נהפכה ידו של משה מצורעת. אומר הקב"ה למשה רבנו תחזיר את היד בחזרה ואז הצרעת עברה. אומר הקב"ה ואם לא יאמינו לשתי האותות "וְלִקְחֹת מִמִּימֵי הַיָּאֵר וְשִׁפְכֹתָ הַיַּבֻּשָׁה וְהָיוּ הַמַּיִם אֲשֶׁר תִּקַּח מִן הַיָּאֵר וְהָיוּ לְדָם בַּיַּבֻּשָׁת" המים שביאור יהפכו לדם, נהפכו המים לדם ולא מצאנו שחזרו המים להיות שוב מים אלא נשארו דם.

בשלושת דברים אלו יש לימוד גדול שאדם צריך ללמוד ולהפנים בנפש שלנו על ענייני עבודת השם, מטה זה המקל הקדוש של משה רבנו שאיתו קרע את הים ועשה את עשרת המכות בארץ מצרים, המטה הזה היה של אדם הראשון ואח"כ של יעקב אבינו "כִּי בְמִקְלִי עֲבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה" (בראשית לב, יא) המטה הזה היה מטה מיוחד וקדוש והוא מסמל על השלימות. הקב"ה אומר למשה רבנו עתה המטה נמצא בשלימות, אדם שנמצא בגדולה ביותר ועכשיו מתדרדר ונופל, הוא נהפך לנחש שזה הדבר והמקום הטמא ביותר.

ועם כל זה תגע בזנב "פתחו לי פתח כחודה של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם" (ע"פ שה"ש רבה ה, ב) תתחיל רק להרהר בתשובה ואז הכל מתהפך מנחש חוזר להיות צדיק, חוזר להיות מטה. הקב"ה מסמן בזה למשה רבנו שיגיד לבני ישראל גם אם התדרדרתם מצדיקים ממטה שהוא קדוש לנחש, תגעו בזנב פתחו לי פתח כחודה של מחט ותעלו להיות מטה.

ממשיך משה רבנו ואומר ואם גם בזה לא יאמינו לי, אומר הקב"ה הסימן השני להכניס את היד לחיק והיא נהפכת לצרעת שזו הטומאה הקשה והחמורה שיש, גם פה אם תהרהר בתשובה, תחזיר את היד לקדמותה והצרעת תעבור. הסימן השלישי אומר לקב"ה "וְהָיָה אִם לֹא יֵאֱמִינוּ גַם לְשִׁנֵּי הָאֵלֹהִים וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקוֹלֶךָ" אם לא יאמינו לך לשתי האותות האלה, הסימן השלישי המים בביאור יהפכו לדם. ואנחנו לא מוצאים שהמים חזרו להיפך שוב למים משום "הָאֹמֵר אֶחָטָא וְאֶחָטָא, אֶחָטָא וְאֶחָטָא, אֶחָטָא וְאֶחָטָא" אין מספיקים בידו לעשות תשובה" הקב"ה עזר פעם אחת ופעם שניה לעשות תשובה, אם האדם ממשיך לעשות עבירות ומבקש לעשות תשובה, זה קשה שהקב"ה יסלח לו.

שניית הדי"ף

כבוד הרב אמר שלייתורים יש זמן, ורצינו לשאול מה ניתן לעשות בכדי לסיים את הייתורים בהקדם, לפני הזמן שלהם?

יש שתי דרכים לסיים ייתורים לפני הזמן, כמו בני ישראל במצרים, או דרך אחת שהייתורים יבואו מהר, מהר, במכה אחת ויגמרו מהר, כי נכתב כמה ייתורים יהיו. כמו שנכתב לאדם כמה כסף יהיה בשנה, והכסף הזה מתחלק לשנה, ככה נכתב כמה ייתורים יהיו בשנה. אם זה יצטמצם בקצת זמן אז זה יגמר מהר. אם זה ילך בהרבה זמן זה יגמר לאט לאט. כי זה יקח הרבה זמן, זמן ארוך.

הייתורים בע"ה יגמרו, ניכנס לחיים טובים, כבר בפסח הקב"ה ייתן תקווה בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל. ובע"ה בהילולה של רבי שמעון בר יוחאי בל"ג בעומר, ז' באדר התחילו הבעיות ביום שיוצא ז' באדר יוצא ל"ג בעומר. בל"ג בעומר תיהיה ישועה, וביום ההילולה של רבי חיים פינטו, שזה גם יוצא ל"ג בעומר, ז' באדר והילולה של רבי חיים פינטו, כ"ו באלול יוצאים תמיד באותו יום.

זה יקח כמה שלבים, שלב אחד ז' באדר התחילה המגיפה, בניסן יהיה אור, הילולה של רבי שמעון יהיה יורת אור, ובכ"ו באלול הילולה של רבי חיים פינטו יאיר הארץ ולדריים.

זכרו המילים שאומרים מילה במילה.

"מי ה' אֶשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקוֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת יִשְׂרָאֵל"
הגדולה של האדם לשבח את הקב"ה בימים הקשים והרעים כמו
בימים הנוחים והטובים.

אם נסתכל על פרעה נראה שיש בחייו שתי תקופות ושני מצבים שפרעה עמד בהם, מתי שיוסף עמד לפני פרעה ופתר לפרעה את החלומות עומד פרעה ומהלל את יוסף, משבח את הקב"ה ומכבד את יעקב אבינו כבוד גדול. תקופה שניה כשמשוה רבנו בא לפרעה ואמר לו להוציא את בני ישראל ממצרים, הוא אומר לו "מי ה' אֶשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקוֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת יִשְׂרָאֵל" (שמות ה, ב). נשאלת השאלה מה קורה לפרעה, זה אותו פרעה שבתחילה שיבח את יוסף ואת הקב"ה ועכשיו אומר מי ה' אשר אשמע בקולו, זה אותו פרעה מה השתנה אצלו? אלא אולי אפשר לפרש ולומר, מסופר על רב גדול שהייתה לו הרבה סחורה באוניה בלב ים. באחד הימים טבעה האוניה עם כל הסחורה, איבד את כל רכושו ברגע אחד ונהיה עני מרוד. בני משפחתו לא ידעו איך לבשר לו, הלכו לרב אחר גדול ואמרו לו שהוא ילך ויספר לו. בא הרב השני לרב שאיבד את הסחורה והתחיל לדבר איתו על אמונה ובטחון בקב"ה, איך להיות עם אמונה ושמחה ולקבל את הכל באהבה מהקב"ה. כשסיימו לדבר שאל אותו הרב, אם עכשיו יגידו לך שכל ממונך טבע בים ואיבדת את הכל מה תגידי? ענה לו אותו רב אני אקבל את זה באהבה כל מה שעושה הקב"ה הכל לטובה. תוך כדי שעונה אותו הרב שאיבד את סחורתו, אמר לו הרב השני שאיבד את כל רכושו הכל טבע בים, איך ששמע את זה נפל ואיבד את הכרתו. אחרי זמן שהצליחו להעיר אותו ולהחזיר אותו להכרה שאלו אותו, אתה מדבר על חיזוק באמונה ובטחון בקב"ה ושצריך לקבל הכל באהבה, מה קרה שאמרו לך את זה ואיבדת את הכל?

אמר להם, לתת דרשות ולדבר זה קל, אבל מתי שעומדים בניסיון זה קשה ביותר. מתי שפרעה שמע מיוסף שבע שנים של שובע ועושר גדול, פרעה שיבח והילל את הקב"ה ואת יוסף. אבל מתי שמשוה רבנו בא אליו ואומר לו לשחרר את בני ישראל להוריד מכוחה של מצרים ולשחרר את העבדים בחינם, אז כבר פרעה לא עומד בניסיון ואומר "מי ה' אֶשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקוֹלוֹ".
אדם צריך לדעת יסוד גדול, המעלה והגדולה של האדם היא לבנות את הנפש שלו, לא רק עבור הימים שטוב לו ואז לומר על הכל כן ולתת מוסר לאחרים, אלא עבור הימים הקשים שאדם נמצא במשברים בהם להודות ולשבח, לקבל את כל גזרות הקב"ה באהבה. יש הרבה אנשים שהם צדיקים וטובים בימים נוחים, אבל מתי שהם נמצאים בניסיונות קשה להם לעמוד במה שמדברים בימים הנוחים והטובים. אדם צריך לעבוד על עצמו עבודה קשה ביותר, לבנות את הנפש שלו בימים הטובים כדי שיוכל לעמוד בימים שיש בהם משברים ותקופות קשות, כי כך אדם נמדד בכיסו כוסו וכעסו, במשברים הגדולים שם אדם נמדד.

"וְאָמַרְתָּ אֶל פְּרַעֲהוֹ כֹּה אָמַר ה' בְּנִי בְּכֹרִי יִשְׂרָאֵל"
בעם ישראל כולם שווים אין אחד שהוא יותר מוכבד ומיוחס מהשני.

מובא ברבותינו הקדושים שבפרשת השבוע הקב"ה חתם את כל הבכורה שיעקב לקח לעשו, והקב"ה נתן בזה כוח ועשה את זה שריר

בריר וקיים שהבכורה שייכת ליעקב אבינו. וכך אנו רואים בפרשה "וְאָמַרְתָּ אֶל פְּרַעֲהוֹ כֹּה אָמַר ה' בְּנִי בְּכֹרִי יִשְׂרָאֵל" ורש"י אומר במקום ומדרשו כאן חתם הקב"ה על מכירת הבכורה שלקח יעקב מעשו. רואים פה יסוד גדול, מהמכירה שיעקב אבינו שקנה מעשו את הבכורה לא מצאנו שהקב"ה נתן אישור לאותה בכורה, אבל פה הקב"ה חותם ונותן אישור לדבר.

פרעה טען אתם רוצים ללכת לעשות חג לאלוקים שלכם אל תלכו כולם, תלכו הגדולים המכובדים להקריב קרבן ותשאירו את האנשים הרגילים הפשוטים. אומר לו הקב"ה לא, כל הבנים שלי הם בכורות, כל עם ישראל הם בגדר בכור, לא אחד בגדר בכור, בעם ישראל אין חלק שהם מיוחסים והשאר לא מכובדים. הקב"ה חותם ואומר כל עם ישראל הם הבכורות שלי, הפשוט, החשוב, הצנוע, העני, הענו, כולם הבנים הבכורים של הקב"ה. פה הקב"ה חותם ונותן תוקף לבכורה שקנה יעקב מעשו שהיא שייכת לכל עם ישראל, ונותן ציווי שכולם בכורות של עם ישראל.

זה לימוד לנו לדורי דורות, אין בעם ישראל אדם שהוא יותר חשוב מאדם השני, אין אדם שהדם שלו יותר אדום מאדם שני, המעלה של כל עם ישראל מעלה רמה וגדולה ביותר. ואמרנו מס' פעמים מה שמובא ברמב"ם (הלכות יסודי התורה ה, ה) שאם יש קבוצה של בנות שתפסו אותן בשבי וכולן שומרות תורה ומצוות, צנועות וקדושות ויש בתוכם שהיא מפוקרת לדבר עבירה והיא חטאה וחוטאת כל הזמן. באים גוים ואומרים או שתתנו אחת מהבנות או שיחללו את כל הבנות הטהורות והקדושות מה יעשו, או שיתנו את אותה אחת שחיללה כבר את עצמה ומחוללת עם גוים או שיקחו את כל הבנות הקדושות שיחללו את כולן.

נפסק להלכה שאי אפשר לומר לתת אחת שכבר חיללה את עצמה ונציל את השאר אלא כולן אותו דבר, כולן אותו דם. אי אפשר להגיד זה צדיק וזה רשע אי אפשר לשפוט מה שהקב"ה שופט, כי רק הוא יודע מה יש בלב של האדם. שיחללו את כל העשרה ולא יתנו אחת תמורת השאר ואפילו שהיא מחוללת, שמא הרהרה בתשובה וקידשה את עצמה כי מקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים נמורים אינם עומדין (ברכות לד:).

אדם לא יכול לומר אני בכור, אני מיוחס והשני לא, אצל עם ישראל כולם בכורות. יעקב אבינו קנה את הבכורה מעשו בשביל כל כדל עם ישראל, כל כדל עם ישראל כולם מכובדים, על כולם נאמר "אחת היא יונתי תמתי אחת היא לאמה ברה היא לילדתה ראוה בנות ויאשרוה מלכות ופילגשים ויהללוה" (שה"ש ו, ט) וכל אחד מעם ישראל המעלה שלו גדולה והמעלה שלו רמה שאי אפשר לשער ולתאר.

לכן נחזק עצמנו במעלת חברנו, ואף אחד לא יחשוב את עצמו יותר מחברו, אלא כולנו עם בכורו של הקב"ה, כדל כעשיר כעני, כולנו בכורים של הקב"ה. לא נראה אף אחד שהוא מעלנו ולא אף אחד שהוא מתחתנו, אלא נראה כל אחד את מעלת חברנו ולא את חסרונו.

סגולות הרי"ף

ידעו צדיקים סגולה גדולה לאדם ליישוב הדעת, להיכנס לכובד ראש, ליישוב הדעת, אם אדם מרגיש בלבול הדעת וחוסר יציבות בדעת, יקפיד לומר את המשנה בפרקי אבות (ג, א):

עֲקִיבֵי אֵין מֵהַלְלָאֵל אֹמְרִי: הַסְתַּכַּל בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים, וְאֵין אֶתְהָ בֵּא לִידֵי עֲבָרָה. דַּע, מֵאֵין בָּאת וְלֵאֵן אֶתְהָ הוֹלֵךְ וְלִפְנֵי מִי אֶתְהָ עֵתִיד לְתַן דִּין וְחֶשְׁבוֹן. מֵאֵין בָּאת? מֵטַפָּה סְרוּחָה; וְלֵאֵן אֶתְהָ הוֹלֵךְ? לְמִקּוּם עַפְרָה רַמָּה וְתוֹלְעָה; וְלִפְנֵי מִי אֶתְהָ עֵתִיד לְתַן דִּין וְחֶשְׁבוֹן? לְפָנֵי מַלְךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

ידעו צדיקים כל פעם שאדם מרגיש בלבול הדעת, חוסר יישוב הדעת, חוסר יציבות הדעת, אדם יאמר את המשנה הזו ויראה יישוב הדעת ויראה נחת ויראה כובד ראש בכל העניינים.

סעודה רביעית

סיפורי הריף

שם טוב, ביום שישי בתפילת מנחה אני עושה עליית נשמה ואני אבדוק בשמיים מה קורה. בעל שם טוב היה קודש קודשים, אמר, בתפילת מנחה ביום שישי בעליית נשמה אני אבדוק בשמיים, אני מרגיש שהוא חטא עם אשת איש ולא יכול לתת לו יד ולא יכול כלום, ביום שישי בעליית נשמה אני אראה מה קורה.

מסופר שהבעל שם טוב עלה לשמיים בעליית נשמה והרמב"ם בסעיף ח' איפה שהוא כותב את ההלכות שלו, הרמב"ם פוסק להלכה והרמב"ם אומר כך, שאדם שהוא מודר הנאה מאשתו אפילו, אסור לו להנות אפילו מטבעת שלה, מתכשית שלה, מבגד שלה. הוא אמר, הוא עשה נדר לא להנות מאשתו. ואותו אדם בא עני לבקש ממנו צדקה, עני שרצה לחתן את הבת שלו ולא היה לו כסף ליחתן את הבת שלו רצה צדקה. ולא היה לו כסף לתת צדקה, הוא הלך לאשתו, לקח את התכשית שהיה לה ונתן לעני צדקה במקום הכסף שאין לו, אז זה היה אשת איש שהוא חטא, כביכול מודר הנאה מאשתו, לקח טבעת מאשתו ונתן את הטבעת הזאת לעני והוא עשה נדר לא להנות מאשתו, לא רק לא להנות בהנאה, אלא לא להנות גם מבגד, לא להנות מכסף, לא להנות מתכשית, לא להנות מכלום ופה הוא לקח את זה ונתן את זה צדקה.

ועל אותו רמב"ם חולק הרי"ף והטו"ר וכל המפרשים חולקים על אותו רמב"ם שסוברים שזה לא נקרא מודר הנאה וזה מותר וזה לא נקרא מודר הנאה לתת חפיץ.

מה עשו חכמים, את הסעיף הזה ברמב"ם, סעיף ח', נמחק מהרמב"ם ויש א', ב', ג', ד', ה', ו', ז', ח' אין. ט' יש. כביכול אותו אדם שבא לבעל שם טוב והיה חסיד של הבעל שם טוב והבעל שם טוב אמר לו, אתה חטאת עם אשת איש והוא לא חטא עם אשת איש, והיה גם מודר הנאה מאשתו ובסך הכל תכשית שהוא לקח לאשתו ונתן לצדקה וגם זה על פי הרמב"ם זה נקרא שהוא נהנה מאשתו בזמן שהוא מודר הנאה מאשתו. ועל הרמב"ם הרי"ף חולק והטו"ר חולק וכל המפרשים חולקים, נמחק הסעיף הזה מהלכות הרמב"ם, אין סעיף ח' בהלכות הרמב"ם, א', ב', ג', ד', ה', ו', ז', ח' אין. ט' יש, אין את הסעיף ח', נמחק. משם נמחק סעיף ח' בהלכות הרמב"ם.

זה פחד שאין כדוגמתו, אלף, עד כמה אדם צריך להיזהר מכל דבר ובית, גם אם עשית משהו, גם אם ח"ו יש משהו בשמיים, יש עולם לכשעצמו בשמיים, והעולם כשלעצמו בשמיים אתה לא יכול לשחק בו ואדם לא יכול להתחמק משום דבר ומי שעשה טוב יקבל טוב, מי שעשה רע יקבל רע, מי שטעה יש תיקון, מי שלא טעה וחושדים בו הקב"ה בסוף מפצה אותו על כל דבר ודבר. יש בספור הזה המון מוסר, המון מוסר יש בספור הזה של הרמב"ם, איך שחסר סעיף אחד ברמב"ם זה יסוד מפחיד שאי אפשר לשער ולתאר.

מסופר סיפור מפחיד בזמן הבעל שם טוב, בזמן הבעל שם טוב היה לבעל שם טוב חסיד שהיה חסיד גדול של הבעל שם טוב והוא היה כל דבר בא לבעל שם טוב, שואל את הבעל שם טוב, מתייעץ עם הבעל שם טוב, הבעל שם טוב היה הרב שלו, הוא היה כל החיים שלו הבעל שם טוב. מניח חגים, ראש השנה, יום כיפור, אותו חסיד בא להיות עם הרב שלו. בחגים אדם הולך להקביל פני רבו, יש מחלוקת אם עד היום אדם מחויב על פי ההלכה בחג ללכת לרב שלו. הולך אותו חסיד לרב שלו, לרבנו הבעל שם טוב ואומר לרב שלו, שלום, נותן לו יד, בא לדרוש בשלוחו ערב יום כיפור. הבעל שם טוב מתנהג אליו כמו שהוא לא קיים, והוא היה חסד קרוב, עוזר לבעל שם טוב, תומך בבעל שם טוב, פתאום הבעל שם טוב לא מסתכל עליו, לא עונה לו, לא כלום. אותו אדם אמר, אולי רבנו הבעל שם טוב עסוק בעולמות העליונים, בקדושה מכין את עצמו ליום הדין, אולי ח"ו יש איזה גזירה גדולה בשמיים והוא מתפלל, מתקן את הגזירה. הוא אמר, אחרי תפילת ערבית אני אלך עוד פעם לבעל שם טוב.

אחרי תפילת ערבית הוא הלך עוד פעם לבעל שם טוב והתחיל להגיד לו, רבי שלום. הבעל שם טוב מתעלם ממנו, לא עונה לו, לא מדבר איתו. הוא אמר, טוב אולי גם עכשיו הבעל שם טוב עסוק בקדושה, בטוהרה, מחר יש תפילת שחרית אני אלך לבעל שם טוב אני אשאל אותו.

בבוקר הוא הולך עוד פעם לבעל שם טוב, נותן לו יד, הבעל שם טוב דוחף לו את היד, לא מתייחס אליו. אותו אדם אמר, זה כבר משהו לא מובן, חיכה, נגמר תפילת שחרית, עוד פעם הבעל שם טוב דוחה אותו. תפילת מנחה, נעילה, ערבית, הוא כבר לא יכל. הוא הלך לגיסו של הבעל שם טוב שהיה צדיק גדול, רבי גרשון קיטוב שהיה קודש קודש דשים, הבעל שם טוב היה שולח אותו לשליחויות גדולות ביותר, ואמר לגיסו של הבעל שם טוב, אני החסיד הכי גדול של הבעל שם טוב, עוזר לבעל שם טוב, נותן, בא לבעל שם טוב, עושה, כל מה שהבעל שם טוב רוצה אני עושה. מה ההתעלמות הזאת, קשה לי, אני לא יכול לחיות ככה, מה ההתעלמות של הבעל שם טוב ממני.

הגיס של הבעל שם טוב, רבי גרשון מקיטוב, לא קיבל את זה. הוא אמר לו, אני אדבר עם הבעל שם טוב. הוא הלך לבעל שם טוב ואמר לו, רבנו הגדול, תראה, ההתנהגות הזאת, אותו חסיד אין לו חיים. אותו חסיד אמר, אני אהרוג את עצמי אם הבעל שם טוב ימשיך להתנהג איתי ככה אין לי חיים. אני יותר טוב לי למות. הבעל שם טוב מתעלם ממני, אין לי חיים. הבעל שם טוב דחה את גיסו, עוד פעם סוכה, ואמר לו, תדבר עם הבעל שם טוב מה קרה. דוחה, דוחה, דוחה.

בסוף אותו אדם, גיסו של הבעל שם טוב לחץ את הבעל שם טוב, תגייד לנו מה קרה. אמר לו הבעל שם טוב, האיש הזה הלך עם אשת איש ולכן אני לא יכול לראות אותו. חזר רבי גרשון מקיטוב לאותו אדם, אמר לו, סליחה, אני מתבייש לומר לך, אבל לחצת אותי ללכת לבעל שם טוב, הלכתי לבעל שם טוב וזה מה שהבעל שם טוב אמר לי, שבגלל שהלכת עם אשת איש הוא לא יכול לתת לך יד ולא יכול להגיד לך שלום ולא יכול לדבר איתך.

אותו אדם פרץ בבכי, אמר לו, אני מודר הנאה מאשתי כבר עשר שנים, עשר שנים נדרתי, מודר הנאה, לא נהנה מאשתי, לא מסתכל על אשתי, איך אפשר לומר ח"ו שחטאתי עם אשת איש. מודר הנאה מאשתי עשר שנים, אז אתה יכול לומר שח"ו הלכתי עם אשת איש. איך אפשר כזה דבר, אני מרגיש את עצמי תלמד של הבעל שם טוב, איך אפשר לומר כזה דבר.

הלך רבי גרשון מקיטוב לבעל שם טוב ואמר לו, ככה אומר אותו אדם, שהוא מודר הנאה מאשתו עשר שנים, עם אשתו עשר שנים, אין לו דיבור, אין לו כלום, אז איך אפשר להגיע לדיבור של להגיד עליו ח"ו אשת איש.

הבעל שם טוב התחיל לשאול אותו, איך, ומה וכו' וכו'. אמר הבעל